

BÉCSI POSTA

A BORNEMISZA PÉTER TÁRSASÁG KULTURÁLIS ÉRTESÍTŐJE
Új sorozat, II. évfolyam, 9. (16) szám
Bécs, 2007 december

Kászoni Zoltán

Karácsonyi rege ha valóra válna

... igazi boldogság szállna a világra - mondja a 130 évvel ezelőtt született nagy költőnk, Ady Endre, az egyik Karácsonyhoz kapcsolódó versében.

December 20.-án éjfélkor megszűnt a hatósági ellenőrzés Magyarország, Szlovákia, Csehország, Lengyelország és Szlovénia azon határain, melyek a Schengen-övezet országaitól választják el őket. Ahogyan Neil Armstrong amerikai asztronauta mondta, amikor a Hold talajára lépett: "Kis lépés egy embernek, de hatalmas ugrás az emberiségnek!" Vagyis a Schengen államok számára alig jelentős, a fentebb említett országok állampolgárai számára azonban hatalmas, főképp lélektanilag fontos lépésről van szó: fizikailag is megszűntek - vagy "átlényegültek", "szellemivé váltak", ahogyan még mondani szokás - a régi EU országokat az újabaktól elválasztó korlátok. Azt mondaná az ember: végre az EUs tagság pozitív hatásai is érvényesülnek, végre közelebb jutottunk a megálmodott közös Európához...

Eközben egy szlovák miniszter intézkedik, hogy az ottani magyar tankönyvekben csak szlovák nevükön jelenhessenek meg a helységnevek. Nagyon ismerős ez az erdélyi fülnek, amely ugyanezt hallotta annak idején, a nyolcvanas években, a román kommunista vezetőségtől. S ugyancsak eközben érkezik a hír, hogy a koszovói helyzet súlyosbodására hivatkozva Belgrád mozgósítást rendelt el, s elsőként a vajdasági magyar nemzetiségű katonaköteleseket hívják be a kaszányákba. Romániában politikai elemzők figyelmeztetnek arra, hogy a magyar nemzetiség jelöltjeinek rendkívül jó szereplése a nemrégiben Európai Parlamenti választásokon valószínűleg a román nacionalista pártok választóit mozgósítja majd a jövő évi parlamenti választásokon. S amint a lapunk belsejében közölt kolozsvári riport is mutatja, még működnek a régi beidegződések, noha a magyar lakosság helyzete ott számottevően javult a 2004-es helyhatósági választások óta.

Legutóbb Ausztriában egy felmérés azt mutatta, 500 megkérdezett polgár két harmada ellenzi a határok megnyitását. S ha igazak a sajtóhírek, egyes határmenti osztrák települések önkormányzatai arra készülnek, hogy nemcsak közlekedési táblákkal, hanem lecsavarozható fémakadályokkal is korlátozzák a szabad átjárást rajtuk keresztül.

Pedig Advent van, a reményteljes várakozás szent időszaka.

*Golgota nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget.
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:*

*Imádni az Istent
És egymást szeretni...
Karácsonyi rege
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra.*

Válják valóra a rege! Áldásos, békés Karácsonyt mindenkinek!

A tartalomból:

KOVÁCS ELEMÉR
Megmaradásunk záloga
(2. oldal)

MEGHÍVÓ:
Beindul a színcsoportunk
(3. oldal)

KOLTAI GÁBOR
Adjátok vissza a hegyeimet
(interjú)
(4.-5. oldal)

HORVÁTH ANDOR
Kerek nyolcvan
Fodor Sándor köszöntése
(6. oldal)

NAGY-HINTÓS DIANA
Utcanevek
(6. oldal)

CANTIO OPTIMA
**Reményik Sándor,
Szilágyi Domokos,
Ady Endre
versei**
(7. oldal)

FIGYELŐ
**Előzetes, kiállítások,
impresszum**
(8. oldal)

.....
Kovács Elemér

Megmaradásunk záloga

Kétnyelvűség és nyelvelsajátítás

A napokban jelent meg Karmacsai Zoltánnak, a beregszászi (Kárpátalja, Ukrajna) Rákóczi Főiskola Hodinka Antal Intézete kutatójának "Kétnyelvűség és nyelvelsajátítás" című könyve. Ennek kapcsán beszélgetett el a szerzővel Kovács Elemér, a beregszászi Kárpátinfo hetilap riportere.

- Mostanában ellentmondásos a kétnyelvűség megítélése. Sokan az anyanyelv megőrzésére irányuló reális veszélyt, mások a kisebbségiek boldogulásának, integrációjának egyik legfontosabb eszközét látják benne. Kinek van igaza, mi is a kétnyelvűség?

- A kétnyelvűséget Lanstyák István, szlovákiai nyelvész meghatározása alapján egyszerűen úgy lehetne megfogalmazni, hogy egy kétnyelvű beszélőközösség tagjaként az egyén a mindennapi kommunikációja során rá van kényszerülve, hogy az anyanyelvén kívül egy másik nyelvet is használjon. Vagyis a Kárpátalján élő magyar anyanyelvű Józsi bácsi a mindennapi kommunikációja során bármikor kerül(het) olyan helyzetbe, ahol ukrán/ orosz nyelven kell megszólalnia, írnia.

A kétnyelvűség önmaga nem jelent veszélyt az anyanyelv megőrzésére, hiszen a közmondás is úgy tartja, ahány nyelv, annyi ember. A kétnyelvűség akkor jelent veszélyt az anyanyelvre, ha az felcserélő jellegű. Ez azt jelenti, hogy az anyanyelv helyébe a másik nyelv, többnyire az államnyelv lép. Ilyenkor a kisebbségi lakosokkal megpróbálják elhitetni, hogy az anyanyelvük értéktelen, nem érdemes tanulni, hiszen boldogulni csak az államnyelven lehet. Vagyis saját példán illusztrálva: nem érdemes magyarul tanulni, mert magyar iskolában nem lehet megtanulni megfelelő szinten ukránul, így nem lehet vezető állami tisztségeket betölteni és a többi.

De vigyázzunk, ne essünk át a ló másik oldalára. Az ukrán nyelv elsajátítása ellen nem kell védekezni, az nem betegség. A kétnyelvűség pozitív jelenség, ha hozzáadó jellegű, vagyis az elsődleges cél az anyanyelv megfelelő szintű elsajátítása, megőrzése, s ehhez mintegy hozzáadva sajátítódik el az ukrán nyelv. Ez azért fontos, mert így a kárpátaljai magyarság is szervesen részt tud venni az ukrán társadalmi életben. Vagyis szót tud emelni az ellen, ha sérelmek érik, ki tud állni jogai mellett, beleszólhat sorsa alakulásába.

- Ha a kétnyelvűség, illetve annak hozzáadó típusa egyértelműen pozitív, akkor igazuk van azoknak a

kárpátaljai magyar szülőknek, akik gyermeküket ukrán tannyelvű iskolába íratják, hogy jól megtanulja a gyerek az államnyelvet?

- Azt kell mondjam: nincs. A legtöbb magyar anyanyelvű gyermek az ukrán tannyelvű iskolákban szenved, hiszen a legtöbbjük először az iskolában találkozik az ukrán nyelvvel. A gyermek számára az iskola egy teljesen új, ismeretlen világ, amely számos nehézség (megtanulni olvasni, írni, számolni, rengeteg új ismeretet elsajátítani, és a többi) elé állítja a gyermeket még akkor is, ha ezt anyanyelvén kell megtanulnia. Sokkal nehezebb a dolga a gyereknek akkor, ha mindezt egy olyan nyelven kell legyőznie, amelyet nem ért.

Számos ismerősöm van, akik saját bőrükön tapasztalták a nehézségeket, azt, hogy bemagolták a leckét és megkapták az ötöst, de nem értették, hogy mit tanultak. Az ilyen gyermekek általában sem ukrán nyelven, sem pedig anyanyelvükön nem tudnak megfelelően kommunikálni. S ez sokkal inkább nehezebb boldogulást jelent számukra. Továbbá az ilyen gyerekek életéből számos olyan érték (magyar irodalmi, történelmi, s így tovább) marad ki, amely nagyban elősegíti az anyanyelvük megőrzését.

Az igazi megoldás az lenne, ha a magyar tannyelvű iskolákban idegen nyelvként oktatnák az ukrán nyelvet. Ez a hozzáadó kétnyelvűséghez vezetne, amely a kárpátaljai magyarság számára is kívánatos.

- Vidékünkön nem ritka, hogy különböző anyanyelvűek kötnek házasságot. Mit tanácsol az ilyen szülőknek, hogyan neveljék úgy gyermeküket, hogy valóban kétnyelvű, két nyelven jól kommunikáló felnőtt válják belőle?

- A legcélravezetőbb módszer az "egy személy- egy nyelv". Ez azt jelenti, hogy míg az egyik szülő következetesen csak magyarul beszél a gyermekével, addig a másik következetesen csak ukránul. Ebben az esetben mindkét nyelvet anyanyelvi szinten sajátítja el a gyermek. Azonban a kétnyelvűség kialakulására még számos tényező hatást gyakorol, mint például a környezet (szomszédok, barátok, rokonok, utca, település), a család közeli és távoli céljai, a család anyagi helyzete, a szülők egymás közötti nyelve, a szülők családban elfoglalt pozíciója, a társadalmi, politikai, gazdasági döntések, és még sok egyéb.

Azonban hadd hangsúlyozzam, hogy tökéletes, biztos módszer nincs, ami a kétnyelvűség és az etnikailag vegyes házasságok összetettségéből, sokszínűségéből adódik.

Beindul a színcsoportunk!

Kedves érdeklődők és a színjátszásért lelkesültek!

Január 10.-én este 18:00 órai kezdettel tartjuk meg a Bornemisza Péter Társaság székhelyén (Wien 6, Capistrangasse 2/15) azt az első összejövetelünket, amelyen megbeszéljük, ki mit tervez, mit szeretne csinálni és mennyi időt kíván a közös munkára fordítani.

Mi az elképzelésem? A kezdetben azokkal szeretnék dolgozni, akiknek kedvük van színi előadáson fellépni, szöveget tanulni, szerepeket eljátszani és akik ezt a munkát valóban komolyan akarják magukra vállalni.

Először csak a testünkkel és a hangunkkal dolgozunk, majd kis improvizációk révén jelenetekkel folytatjuk.

Együttal nekilátunk dolgozni egy olyan szövegen is, amelynek színre vitelében előbb természetesen meg kell majd egyeznünk

Eleinte legalább kétszer kellene dolgoznunk havonta, de ha már megszoktuk és megszerettük, talán sikerül heti összejövetelekkel folytatnunk, hogy még a nyár előtt elkészüljünk az első darabbal, amelyet aztán kellőképpen be is mutatunk.

A résztvevőknek a munka alatt csak könnyebb ruházatra és megfelelő lábbelire (tornacipő vagy hasonló) van szükségük. Eleinte alkalmakként körülbelül két órát tervezetek be, s aztán meglátjuk, hogyan folytatjuk.

Azok a barátaink, akiket szintén érdekel ez a munka, de nem óhajtának fellépni, hanem inkább jelmezt, kulisszát készítenek, vagy a fényel, a technikával foglalkoznának szívesebben, szintén részt vehetnek a munkában, de csak akkor, ha aktívan. Tehát nem szeretnénk, ha csak néznének bennünket és kommentálnák munkánkat. Azok, akik aktívan nem vesznek részt a gyakorlatainkban, csak akkor kapcsolódhatnak majd be a produkcióinkba, amikor már a darab részleges rendezői munkálatai folynak.

Az első megbeszélés minden érdeklődő számára teljesen nyílt, szabad és kötetlen.

Kérdésekkel telefonon is lehet hozzám fordulni. Számom: 0664-1320205.

Baráti szeretettel hívlak Benneteket!

Hollós József

*A Társaság tagjainak ,
rendezvényeink látogatóinak ,
valamint lapunk minden kedves
olvasójának
kellemes Karácsonyi Ünnepeket és
boldog újesztendőt kíván
a BPT elnöksége*

Adjátok vissza a hegyeimet!

Koltay Gábor új filmje Wass Albertről

Koltay Gábor 2003 óta készíti filmjét az író életéről. Az alkotásnak november 24-én volt bemutatója a budapesti Uránia Nemzeti Filmszínházban. A filmben az újkori magyar irodalom egyik sokat vitatott, kiemelkedő íróegyénisége, Wass Albert életét kísérhetjük végig, akinek a jövő év január 8.-án lesz születésének 100., február 17.-én pedig halálának 10. évfordulója. Pósa Zoltán interjúja Koltay Gáborral.

– *Miért tartotta fontosnak, hogy Wass Albert életéről filmet készítsen?*

– Wass Albert egész élete, művei, küzdelmei, hányattatásai s életének befejezése

jellegetesen trianoni magyar sors. A Wass Albert-film esetében sokfajta játékfilmes részlettel telített filmről van szó, amely átmenet a dokumentum- és játékfilm között. A filmben a sokoldalú, nagy elhithető erővel rendelkező Rékasi Károly megszemélyesítésében a film főhőse keresi, kutatja Wass Albert 15 éve tapasztalható páratlan népszerűségének, olvasottságának az okát, valamint annak az irracionális elutasításnak az eredőjét, amely őt egyes személyek, kisebb csoportok, olykor meglehetősen hangos és befolyásos közszereplők részéről övezi. Wass Albert műveiből indulok ki, s végigkövetem az egész pályát, nem megkerülve a személyével kapcsolatban felmerülő aktuális kérdéseket.

– *Wass Albert élete sajátos fordulatokban gazdagnak tűnik, talán az is kijelenthető, hogy különleges, egyedi sors az övé. A film elkészültét követően helytállóan tartja-e ezt?*

– Ezért mondtam azt, hogy jellegetesen trianoni sors az övé, akit 1920-ban elválasztanak hazájától, húsz évvel később megéri a nagy ünnepet, majd újabb négy év elteltével menekülnie kell, sőt háborús bűnössé nyilvánítják, akit halálra ítélnék. Kalandos úton Amerikába kerül, a demokrácia és a szabadság hazájába, hiszen úgy vélte, itt lehet a leghatékonyabban képviselni Erdély ügyét, az igazságot. Keservesen csalódnia kell, nemcsak a nemzetközi politikában, hanem a közel másfél milliós amerikai magyarságban is. De megéri a századvégi közép-európai rendszerváltozásokat, ez élete alkonyán talán reményeket is kelt benne, majd keserűen tapasztalnia kell, hogy a hivatalos Magyarországnak nincs rá szüksége. Gondoljunk csak bele, '90-től haláláig, '98-ig nyolc alkalommal kaphatott volna Kossuth-díjat, de szóba sem került a neve. Ismeretes a magyar állampolgárságával kapcsolatos hercehurca.

Olyan jelentős írószemélyiségről van szó, aki gazdag és értékes közéleti tevékenységet is folytatott, s akinek életműve fontos, mai, korszerű üzeneteket is tartalmaz.

– *Filmje révén kerülnek-e napvilágra olyan részletek az író életéből, melyeket eddig nem ismerhettünk, illetve amelyeket rejtély, homály övezett?*

– Legfontosabbak a háborús bűnössé nyilvánításával és halálra ítélésével kapcsolatos kérdések, amelyekben a film a Securitate irattárában fellelhető teljes anyagot végigkutató Vekov Károly kolozsvári történész segítségével hangsúlyozza Wass Albert ártatlanságát, leleplezi a koncepciók per hazug állításainak indítékait. Azt gondolom, hogy a koncepciók per indítékait folyamatosan fel kell tárnunk annak érdekében, hogy Romániában végre a perújrafelvétel megtörténjen. Ha a politikát sikerülne kikapcsolni, akkor kétségtelen, hogy ártatlansága bizonyítást nyerne.

– *Kik működtek közre a film elkészítésében?*

– Mindenekelőtt Rékasi Károly nevét kell megemlítenem, aki nagy átéléssel oldotta meg meglehetősen nehéz feladatát. A filmben kutat, tűnődik, gondolkodik, egymás mellé rakja a mozaikkockákat, s így próbálja megfogalmazni saját maga, következőképp a néző számára, hogy ki is Wass Albert, miről is van szó valójában. Honnan és miből erednek ezek az irracionális szenvedélyek? Keresése közben történészekhez, irodalmárokhöz, a legkülönbözőbb emberekhez jut el, akik egy-egy gondolati útbaigazítással segítenek neki. Ezek közül megemlíthetem Vekov Károlyon kívül Takaró Mihály, Pomogáts Béla, Medvigy Endre, Bertha Zoltán, Márkus Béla, a marosvásárhelyi Nagy Pál irodalomtörténészeket. Raffay Ernő történésztől ezúttal is sok segítséget kaptam, akárcsak Bartha József holtmarosi református lelkésztől. Fontos szerepe van a filmben Kincses Elődnek, aki a perújrafelvétel rendíthetetlen harcosa Romániában. De Wass Albert családja is jelen lesz a filmben.

Wass Albert

– *Wass Albert máig élő családtagjai hogyan fogadták kezdeményezését, hogy filmet készítsenek felmenőjükről?*

– Wass Albertnek öt felnőtt, családos gyermeke van, közülük négyen Amerikában élnek, a legfiatalabb, Endre pedig a németországi Hamburgban. A család sokoldalú segítségével, főleg ami a dokumentumok biztosítását, az emlékek felidézését jelentette, már négy éve segíti erőfeszítéseimet, közös utunk is volt Erdélybe. Nekik is fontos, hogy sokak számára átélhető képet tudjunk felmutatni erről a jelentős személyiségről.

– *Milyen fogadtatásra számítsz?*

– Milyen fogadtatásra számítsak egy olyan országban, ahol Trianon- és Horthy-filmemet egyetlen országos közszolgálati vagy kereskedelmi

televízió sem hajlandó vetíteni, s Wass Albert szobrát számos helyen, kiváltképp a kétmillióshoz közel metropolisban, Budapesten még mindig nem lehet felállítani. Mi a félelem tárgya valójában? Miért mondja azt a filmben egy idős erdélyi néni – tapasztalván a szobrok felállítását, majd levétele körüli konfliktusokat Erdélyben –, hogy "holtában is félnek tőle"? Miért félnek a rossz lelkiismeretű emberek ettől az életműtől és annak nagyon is aktuális, mai üzenetétől? Tehát a fogadtatással kapcsolatban nagy vitákra számítok, de ez már nem újdonság számomra. Nagyon szeretném, ha százezrek néznék meg munkámat, és magától értetődően el kell majd viselni a különböző indíttatású ellenvéleményeket. Fontos számomra, és ez a film is lehetőséget biztosít arra, hogy felmutassam, átélhetővé tegyem a közösséggé, nemzetivé válás gondolatát, a korszerű XXI. századi magyar nemzettudat újjáalakulásának szükségességét, amely nélkül néhány évtized alatt felolvadunk, s tartás nélküli, szolgáló és szolgáltatató néppé züllünk a XXI. század világfolyamatai közepette.

– *Filmje széles körű társadalmi összefogás eredményeként valósulhatott meg.*

– A film elkészítésében nagy segítségemre volt az a lelkes összefogás, amelynek eredményeként nagyon sokan járultak hozzá ahhoz, hogy a filmet befejezhessem. Azért fontos számunkra ez az életmű, mert mindent elmond a magyarság huszadik századi lelki-szellemi szétesésének okaival kapcsolatban. Ha megértjük ennek az életműnek az igazi jelentését, akkor világossá válik számunkra, mit jelent magyarnak lenni, s mi a kötelességünk saját nemzetünkkel szemben a mai világban. Remélem, hogy az Adjátok vissza a hegyeimet! segítséget nyújt ezen felismerések széles körben történő tudatosításához.

(*Magyar Nemzet*, 2007. november 27.)

id. Orbán István

Helyreigazítás

A *Bécsi Posta* legutóbbi (novemberi) száma 9. oldalán beszámolómba hiba csúszott. A gráci színház Vinnai András (író) és Bodó Viktor (rendező) "A kastély" című (Franz Kafka "das Schloss"-a által inspirált) darabját fordította le és mutatta be ez év márciusában. - Weöres "Octopus"-ának fordítása a párizsi Union des théâtres de l'Europe megbízásából készült, a budapesti Katona József színház indítványára; ott az eredeti a tavaly került színre. A német verziót eddig még nem adták elő. Mindkét fordítás *ifj. Orbán István* munkája.

.....

Horváth Andor

Kereken nyolcvan

Fodor Sándor

"Öreges szorongás". Közel tíz éve közölte a *Székelyföld* (1998/4.). Az akkor hetvenedik életévét betöltő Fodor Sándor elmélkedése. Magáról és a tárgyi világról, amely változik körülötte, megtréfálja, zavarba hozza, figyelmezteti valamire.

Változnak a telefonszámok, és hívására nem az válaszol, akit keres. Rakoncátlankodnak a vonatok, s nemcsak az esik meg, hogy késnek, ami még hagyján, hanem az is, hogy – érthetetlen! – a kelletnél korábban indulnak. Elmozdulnak házak és lakások is, ha látogatóba megy, s noha tudja, hol keresse őket, különös csoda folytán arrébb vannak, mint várná, ki kell igazítania lépteit.

És végül megtréfálják közvetlen környezete tárgyai: eltörnek, elgurulnak, nem tudni, mit akarnak, mire készülnek, holott az embernek még tervei vannak velük, például unokáinak kívánja ajándékozni egyiket-másikat.

Világéletében bölcs ember volt, ma is az. Látni, hallani, olvasni őt mindenkor öröm. Jeles elődök azt panaszolták: az életkor haladtával csökken az erőnlét, romlik az emlékezet, gyöngülnek az érzékszervek. Ami fogy és erőtlenedik, az maga az emberi szervezet: a láb és a szem, a kar és a fül, a szív és az agysejtek. Ő arról beszél, hogy a világ öregszik, nem az, aki benne él.

A dolgok és a tárgyak lesznek törekenyek, szeszélyesek, mulékonyak. Ami összetartotta, és életünk folyamán össze is tartja őket, az a mi figyelmünk, a mi szeretetünk.

Nyolcvanadik születésnapján köszöntse őt a figyelmét és szeretetét visszasugárzó világ!

Nagy-Hintós Diana

Utcanevek

Az utcanevek körüli acsarkodások sajnos továbbra is napirenden vannak, még ha nem is olyan intenzitással, mint a Funar-korszakban. Napokkal ezelőtt alkalmam volt végigülni egy vég nélkülinek tűnő városi tanácsulást, ahol az utolsó napirendi pontok között negyven új utca nevééről kellett dönteni. Nem tudom, volt-e szándékosság abban, hogy egy ilyen – megítélésem szerint – fontos döntést a legutolsó napirendi pontok egyikeként tárgyaltak, vagy sem, a jelen levő önkormányzati tanácsosokban azonban még mindig volt annyi "kitartás", hogy a kérdést ne csak egy kézlegyintéssel intézzék el.

Az utcanevek megítélése bonyolult és hosszadalmas folyamat, a lényege: a Kolozs Megyei Tanács által jóváhagyott, első és második (ez utóbbi a pótlista) jegyzéken szereplő utcaneveket meg- vagy leszavazzák a tanácsosok. Legutóbb a város új villanegyedeinek egyre sokasodó utcaneveiről döntött a tanács. Konkrétan: a negyvenből hat utcát neveztek el magyar személyiségről: belátható időn belül Pákei Lajos építész, Mátyás Mátyás orvos, Bocskai István, János Zsigmond és Báthory István fejedelmek, illetve Reményik Sándor költő nevét egy-egy csinos kolozsvári villasor viseli.

Nem volt számomra meglepetés, hogy a Nagyrománia Pártot képviselő tanácsosok mekkora vehemenciával emeltek szót a magyar utcanevek ellen. Tiltakozásuk akkor érte el a tetőfokot, amikor Molnos Lajos RMDSZ-es városi tanácsos felvetette azt a javaslatot, hogy Ion Lăncrăjan – a Ceaușescu-korszak asszimilációs törekvéseit buzgón helyeslő író – nevét viselő utcát ezentúl hívják Regina Maria utcának. Cinikus megjegyzések sokasága volt a válasz. Szerencsére azonban a többség mégis elfogadta ezt az utcanév-változtatást, hála elsősorban a fiatalabb román tanácsosoknak, akik több-kevesebb sikerrel igyekeztek enyhíteni a termet eluraló feszültséget.

Mondom, az utcanevek körüli cirkuszok intenzitása lényegesen enyhébb, mint egykor, ami azt bizonyítja: Gheorghe Funar után csak "ment a világ elébb". Hogy mennyire? Ez a következő kis történetből derül ki. Az utcanév-adó városi tanácskozás után pár nappal egy sajtótájékoztatón vettem részt, ahol román újságíró kollégám egy hírlapot böngészve egyszer csak felkiáltott: Bocskai utca Kolozsváron? Ez meg hogy lehet? Gyorsan előkapta maroktelefonját, és azon nyomban lehordott valakit, hogy miért nem szóltak neki, hogy eshet meg ilyesmi, s egyáltalán hol is található az az utca? Úgy véltem, beszélgetőpartnere igyekezett kimagyarázni a helyzetet. Pár pernyi hallgatás után az újságíró arca felderült, s kajánul csak ennyit mondott: na, ha azt a sáros utcát hívják majd Bocskainak, akkor nincs baj...

(Kolozsvári *Szabadság*, 2007. december 4.)

Cantio Optima

Cantio Optima

Cantio Optima

*Reményik Sándor***A karácsonyfa énekel**

Ha szűk szoba: hadd legyen szűk szoba.
 A szűk szobában is terem öröm,
 Gyúl apró gyertya ínség idején.
 Óh csak ne legyen sorsom bús közöny,
 Óh csak legyek a fény forrása én,
 Apró gyermekek bálványozott fája,
 Én az idegen, én a jövevény,
 Égő fenyőfa, égő áldozat,
 Akit az Isten ősi otthonából
 Emberek örömeire elhozat.
 Csak rajzolódjék mélabús árnyékom,
 Imbolyogjon a szűk szobák falán,
 Mindegy, hogy mi lesz velem azután.

*Szilágyi Domokos***Karácsony**

A puha hóban, csillagokban,
 Az ünnepi foszlós kalácson,
 Láthatatlanul ott a jel,
 Hogy itt van újra a KARÁCSONY.

Mint szomjazónak a pohár víz,
 Úgy kell mindig e kis melegség,
 Hisz arra született az ember,
 Hogy szeressen és szeressék.

S hogy ne a hóban, csillagokban,
 Ne ünnepi foszlós kalácson,
 Ne díszített fákon, hanem
 A szívekben legyen KARÁCSONY

*Ady Endre***Karácsony – Harang csendül...**

I.

Harang csendül,
 Ének zendül,
 Messze zsong a hálaének
 Az én kedves kis falumban
 Karácsonykor
 Magába száll minden lélek.

Minden ember
 Szeretettel
 Borul földre imádkozni,
 Az én kedves kis falumban
 A Messiás
 Boldogságot szokott hozni.

A templomba
 Hosszú sorba'
 Indulnak el ifjak, vének,
 Az én kedves kis falumban
 Hálát adnak
 A magasság Istenének.

Mintha itt lenn
 A nagy Isten
 Szent kegyelme súgna, szállna,
 Az én kedves kis falumban
 Minden szívben
 Csak szeretet lakik máma.

II.

Bántja lelkem a nagy város
 Durva zaja,
 De jó volna ünnepelni
 Odahaza.
 De jó volna tiszta szívből
 – Úgy mint régen –
 Fohászkodni,
 De jó volna megnyugodni.

De jó volna, mindent,
 Elfeledni,
 De jó volna játszadozó
 Gyermekek lenni.
 Igaz hittel, gyermek szívvel
 A világgal
 Kibékülni,
 Szeretetlenben üdvözülni.

III.

Ha ez a szép rege
 Igaz hitté válna,
 Óh, de nagy boldogság
 Szállna a világra.
 Ez a gyarló ember
 Ember lenne újra,
 Talizmánja lenne
 A szomorú útra.

Golgota nem volna
 Ez a földi élet,
 Egy erő hatná át
 A nagy mindenséget.
 Nem volna más vallás,
 Nem volna csak ennyi:
 Imádni az Istent
 És egymást szeretni...
 Karácsonyi rege
 Ha valóra válna,
 Igazi boldogság
 Szállna a világra.

Figyelő

Figyelő

Figyelő

ELŐZETES

A Bornemisza Péter Társaság a 2008. februári rendezvényére **Szentmártoni Szabó Gézát, az ELTE Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézetének egyetemi adjunktusát** hívta meg, aki **Balassi Bálint szerelmi költészetéről** tart előadást. Cím és időpont: Bécs 6., Capistrangasse 2/15, vasárnap, 2008. február 2., 17:30 órakor.

KIÁLLÍTÁSOK

A Maros Megyei Múzeum BERNÁDY-gyűjteménye

Szentendrén, a MűvészetMalomban február 12-ig tekinthető meg ez a rendkívül figyelemre méltó kiállítás. A Bernády-gyűjtemény a budapesti Szépművészeti Múzeum letéteként 1913-ban került Marosvásárhely város gondozásába. Igen értékes anyaga olyan ismert és jeles festők képeit tartalmazza, mint *Barabás Miklós, Lotz Károly, Munkácsy Mihály, Ferenczy Károly, Fényes Adolf* – hogy csak a legkiemelkedőbbeket említsük. A gyűjtemény a 20-ik század során hosszabb-rövidebb ideig Marosvásárhelyen került bemutatásra, de Magyarországon – néhány kép kivételével – soha nem volt még látható.

Bécs - Párizs / Van Gogh, Cézanne és az osztrák modernek 1880-1960

Az „Unteres Belvedere und Orangerie” termeiben látható a fenti kiállítás, mely párhuzamot húz a francia impresszionisták és a klasszikus modern festészet képviselői és azok ausztriai kortársai között. A francia anyagot többek között Paul Cézanne, Vincent van Gogh, George Seurat, Auguste Rodin, Paul Gauguin, Pablo Picasso és Fernand Léger munkáiból állították össze. Ausztriát Gustav Klimt, Oskar Kokoschka, Herbert Boeckl és sokan mások jelentős művei képviselik. A kiállítás 2008 január 13-án zár.

LUCIEN CLERGUE – „Der Dichter mit der Kamera” („A kamerás költő”)

Clergue-et Jean Cocteau nevezte el kamerás költőnek. Pablo Picasso is barátjának fogadta, és aktfotóit Velázquez, Renoir és Manet képeihez hasonlította. A ma is szülővárosában, Alres-ban élő Clergue már fiatalon lemondva a nagy divatfolyóiratok csábító ajánlatainak, életét a művészeti fotográfiának szentelte. Képei általános egzisztenciális témákat dolgoznak fel, mint az élet, a szerelem, a múlandóság és a halál. A kiállítás megtekinthető a bécsi Kunst-Haus termeiben (Untere Weissgerberstrasse 13, 1030 Wien), naponta 10:00 és 19:00 óra között, 2008 február 17-ével bezárólag.

FIGYELEM! A Bornemisza Péter Társaság új telefonszáma: **(+43) 0676 71 96 330**

Absender: P.b.b.
Péter Bornemisza Gesellschaft
A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15.

www.bornemisza.at

“Wiener Post“
Gefördert aus Mitteln der
Volksgruppenförderung.
Erscheinungsort: Wien
Verlagspostamt: A-1060 Wien

Österreichische Post AG Info.Mail Entgelt bezahlt

Medieninhaber und Herausgeber: Péter Bornemisza Gesellschaft, A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15. Tel.: +43/5877712. Fax: +43/5877714
E-Mail: zoltan_ka@yahoo.com Redaktion: Zoltán Kászoni /// Bankverbindung: Creditanstalt Bankverein, A-1011 Wien, Schottengasse 6
BLZ: 11000. Konto Nr. 00207578600, IBAN: AT58110000207578600; SWIFT (BIC): BKAUATWW

Lapunk letölthető a BPT honlapjáról: www.bornemisza.at